

Жыйылыу

Спорт шkolла эм аланы айнытыу – ал жанында

Парламентни Физкультура эм спорт жаны бла комитетини жыйылыуунда КМР-де спорт школланы болумлары, аланы айнытыу суглары скартландиле. Ол Нальчикде Сабий стадионда бардырылганды. Анга спикерни орунбасары Мурат Карданов, жууалы министрстволаны, шахарны администрациясыны келечилери, спорт школланы башчылары да кыатышкандыла.

Физкультура эм спорт жаны бла комитетини башчысы Арсеналиев Арсеналиевич, тобешино ача, спорт школланы өсөп келген телюно саулугуну коюлде, жетишимли спортун айнытыла магыналары улуу болганын айтканды.

Учреждениялыны баш борчлары жамаутта саулугуна жашууну жорууларын жайыдуу, жаш адамды спортка келгендиктидо, аланы не жаны бла да айнытыуу, интеллектуал, адеп-намыс, коч-кыары жаны бла да. Шендуюко кезиуде, гаджетке кенг жайылган заманда, ол артыкыда магыналанды, дегенди ол.

Республикада спорт школланы болумлары, аланы айнытыуу онтолуно иксеринден спорт министрстволаны орунбасары Аналаны Аслан доклад этгенди. Аны айтканына көре, КМР-де 47 спорт школ, жыймылмача командаланы засылуу жаны бла ара, «Спартак-Нальчик» футбол клубу да бардыла. Аладан 36-сы муниципал иемкидериле. То организация олимпиадалы резерв даражалы болдыла. Спорт федерациялыны 46 бөлөккө аккредитация алгандыла. Аладан 16-сы спортун олимпиадалы, бири уа сурдлимпий торлоринден.

Былыр спортчуларыбыз 150 эришуге кыатышкандыла. Тюрлю-тюрлю турнирде, чемпионатта 173 адам хорлап кыатылды, сауыгалагы тийишли болгандыла.

Аналаны Аслан спорт школланы кадрла бла жалчытууну, аланы техника-ырыскы базаларын игилендириуну, ача бла жалчытууну сорууларына энчи эс бурганды. Ол бидиргенича, былыр 33 тренере квалификация берилгенди, ол санда бир судьяга битеурусей категория, «Россеини спортуну сыйлы устасы» деген ахта бир адам, «Россеини

спортуну халкыла аралы классы устасы» деген ат да жуеленге берилгенди. 29 инсан «Россеини спортуну устасы» берилгенди.

Ахыр жылда уа школланы ырыскы-техника базаларын игилендириуну жаны бла мадарла тотурулгандыла. Былыр 33 спорт объект иштелгенди. Экинчи алыска хайрыландыла берилгенди. Экинчи (Бахсанда бла Псыурейде ФОК-ла), башчалары уа ишлейди.

Быйыл а «Демография» миллет проектни «Спорт – жашууну жорууге» регион проектни чектеринде федерал бюджеттен 359 миллион сом берилгени белгилениди. Ача Нальчикде шендуюко лтиборден жаруула бардырыча спорт комплекси эмде аны тирисиде футбол майданы иштелуге кыратылдыкыда. Дагында Золск районда Белоканск элде физкультура-саулук саулугу ара да кыралыктыды.

Ахыр кч жылы ичинде спорт организациялы тийишли инвентар бла жалчытуула иги жанына торленуле аспамдыла, дегенди Аналаны Аслан. – Ол санда тутушуу койкозал, рингле, боксда керекле келтирилгенди.

Министерство командирвокалагы ачканы кебейтуу жаныла мадарла да элди. Багыла эсегелери, инфляция кебейгени ючюн ача жетишпей кылады. Сэз ючюн, быйылга салынган ачканы 36 процентти кыратылганды.

Тренерлени хакыларыны юсонден да барганды сөз. Республиканы оюучулары аны билим беруу системада

болганын орталык өлөмгө жеттирирге айткандыла да эсгертенди докладчы. Бу жумушлага кыяллай бир ача керек болганын тергелгенди. Тийишли документле хазырдыла.

Спортун олимпиадалы болмаган торлоринден спорт школуну башчысы Заурбек Черкесов а биюнокке анда энчи минтге жуук адам, ол санда сабиле, таматала да, жаруу этгенлерин бидиргенди. Учрежденияны бөлөкбейгинде 48 тренер ишлейди. Жараула спортун 9 тюрлюосондон бардырыладыла. Доклада халкыла аралы эм россейли эришүүлде жетишмеле керестен тренереге, спортчулагы сабилек кереклиси белгиленигенди. Быйыл дуняны, Европаны, Россеини чемпионаттарында хорлапанагы бир кере теленген ачканы өлөмкө кебейгени да бидиргенди ол.

Жыйылыуда Нальчикни администрациясыны физкультура, спорт жаш телюно ишлери жаны бла управленийсыны башчысыны орунбасары Ладин Апшев да сөлөшгени.

Тобешиуде тренерлени бла усталаны аттестацияларыны, муниципалитетлерде саулукчыларына кире келгенгени онлары болганыны спорт бла кореширге келгендириуну, Нальчикде Александровка микрорайонда ФОК иштелино юсеринден да айттыганды.

Жыйылыуда этилген предложенияны эсе алуула эсгертиле кыабил керюлюкюндө.

Марьяна БЕЛГОРОВОКА.

Оюулашыу

Эсепле чыгарылгандыла, планла белгиленигенди

Кыабарты-Малкыарны Кыруулу эмда жашуу журт – коммунал мюлк министрствосунда КМР-де көп фатарлы юйлеге тынгылы ремонт этуу жаны бла регион операторну Попечителы союулу жыйылуу бардырылганды. Аны иштинде республиканы Правительствосуну Председателини биринчи орунбасары Мурад Кунжиев да кыатышканы, дегенди министрствода.

Фондуну былыргы ишини эмда анда бардырылууну аудит тинтилуени эсептерин чыгаргандыла. Дагында быйыл көп фатарлы юйлеге тынгылы ремонт этуу жаны бла кыска болжаллы программаны оскерткенди. Айткандыла, биринчи декабрьде дер фонд 91 юйде мадар этип бошарга берюлду. Андан сора да, 15 июлда кеч кыламай урван эмда Терк райондагы урван программады тийишдирди,

Фондуну финансла жаны бла онларына келиширча этерге керекди.

Советни кенешине дагында министрствосуну башчысы Алим Бербеков, Нальчик шахар округу жер-жерли администрациясыны таматасы Таймурза Ахатов, КМР-ни Тарифле эмда жашуу журтлагы надзор этуу жаны бла

кырал комитетини башчысы Алим Макушев, республиканы Жамауат палатасыны келечилери, «КМР-де муниципалитетини Советни» Ассоциацияны башчысы Николай Маслов эм башкала кыатышкандыла.

УЛЬШАЛЛАНЫ Мурат хазырлаганды.

ЖАМАУАТ ПАЛАТА

Диспансеризацияны борчула халда эм кыралылуу бардырычуу дүрүс көрюк

Россеини Жамауат палатасыны саулукчыларын саклау эм медицинаны айнытуу жаны бла комиссиясыны башламчылыгы бла «Россеини субъекттерини Жамауат палаталарыны профилли комиссиялары бла байлалмыкыла журюктую» деген темага «Тегерек стол» болганды. Аны комиссияны башчысыны орунбасары Николай Дайнев бардырылганды. Жыйылыуда республиканы Жамауат палатасыны социал политика, саулук саклау эмда экология жаны бла комиссиясыны башчысы Галина Егорова кыатышканды. Анда саулук саклау уа жамаудатын жанында контролнуу бардырыуну эм ахчы сынналмагы юйрениую, жангы амаланы табыуно юсонден айттыганды.

Ары деру уа аллай жыйылыу кебейини палатада да өтгениди. Анда астам эс онкология аруулардан өлгенлени андан азайтуу жаны бла Саулук саклау министрствосуну кыяллай иши тамамлаганына кыралганды. Галина Егорова бидиргенича, ведомство бөлөкжюнде комиссия 2019 жылны 22 мартында этген эсгертилууну толтурды. Алай болганын кытыга, арт жылдада былай саулукчаны саны эс барды. Россеиде, Кыабарты-Малкыарда да тюрлю-тюрлю аруулардан өлгенинде арууларда онкологиядан аруулашканы экинчи жердеди. Жыл сайын диспансерни жангы жамда стационарларында 17 миңден астам адам багыладыла, эсепте тошгелне уа

адам өлгенди, ЗНО-дан – 1092 инсан аруушканды. 2019 жылда рак 1126 пациентни жашууну юзгениди.

Келтирилген шартлага көре, оюмларын комиссияны келечилери да бидиргенди. Алай бла Ноадар Шардамов республиканын Правительствосундан Нальчикде 250 ундурюк бла онкология диспансерини кыруулууну бошарга ача бөлуюно ителгенди, анда специализацияланган, бийик технология медицина болушукы этилликди. Шагир Урусамбетов, быйыл да кыркуулуу кыаумуга киргенле скрининг кыарууларын андан ары бардырылагы кереклисин черте, аш орунда бла өпкөнде ракны башланган кезиюнде табарча скрининг программаланы сундиргени кереклисин айтканды.

Фатима Тешева ЗНО-ны тамамлап эсептенди, халкыны диспансеризациясын борчу халда бардырырга эм аны квантесууну контролда тутарга кереклисин эс бурганды. Артур Желижаев а Саулук саклау министрствосуну медицина оборудованины, мюлк-техника хазыны жангыртууга чакырганды. Ол белгилегенича, первични медицина учрежденияны хайрыланган оборудованины талайы 69,5 процент эски болганды.

Ахырында жыйылыуанла сейдерли болганын ведомстволуга уа учрежденияла эсгертиле хазырлагандыла. Уруунуну ветеран уюлушунгуну эдиле. Аланы хар бирини да келерини алары, энчи кийимлери болгандыла: «Шуёк сабиле», «Ышаныччула», «Айболит», «Жилтинчикле». Хар отряд башчыны келе

Тобешиу

Келир заманыбыз ышангылы болурча

Наркоманияга эм законсуз наркотиклени сатууга кыажуу халкыла аралы кюнуге аталды. КМР-де Ич ише министрствода тобешиу болганды. Анга ич ише министр полицияны генерал-майору Василий Павлов, Экономика эм жамауат кыоркууусуз советни секретары Казбек Татуев, жарыкчандырыу, илму эм жаш телюно ишлери жаны бла министр Анзор Езоев, саулук саклау министр Рустам Калибатов эм башкала кыатышкандыла. Аны юсонден бизге ведомствону пресс-службасыдан бидиргенди.

Наркоманияга эм законсуз наркотиклени сатууга кыажуу халкыла аралы кюн 1987 жылда тохтадырылганды эмда 26 июньда белгилениди. Бу магыналы кюнуге алап, КМР-де МБД жууалы ведомстволуу бла бирге «Кыабарты-Малкыар наркотиксы» деген республика акцияны бардырады. Ол ич ише органлагы ышануулуку кюнчур, жаш телюде наркотиклени керюп болуно ишлени жаруу, инсананы эсперни наркоманияга, аны бла байланыш бузуктуулагы бурму мурат бла кыралдыла. Василий Павлов, жыйылганын алында сөлөшө, полициячыла наркотикни жайылууну кыажуу кыяллай мадарла бардырганын юсонден айтканды. Ол волонтерлагы, жууалы ведомстволуга профилактика жумушлагы тире кыатышкандыры ючюн ырызылганын бидиргенди. – Юйорде наркоман бар эсе, ол битеу жууулуга да улуу жарсыдуу. Полициячыла ууну сатылууну тохта

ты жаны бла тийишли мадарланы дайым да бардырадыла. Ала халкыны саулугууну игилендириуге, наркотиклени хайрыландырууну чыккыган халкыны азайтууга бурулдуула. Сиз да профилактика ише себептик этгенгиз бек кыуандырады. Республиканы келир кюнчо ючюн жарсыганын керюнон турды, алай эсе уа, кыра-лыбызны келир кюнчо ышангылыды, дегенди ол.

Казбек Татуев да жаш телюге тирлиги ючюн ырызылганын айтканды: «Сиз артыкыда магыналы ишени тамамлайсыз. Адамларыбыз саулукчыла кыайгыртканын ючюн сау болугуз», дегенди ол.

Анзор Езоев бла Рустам Калибатов а наркомания жамаудата баш социал жарсыу болганын чертгенди. Министрле ич ише органыны келечилерине ууну законсуз сатуу алыда кыажуу мадарланы, жаш телюно арасында аныглытуу ишени тамамлаулары ючюн испас этгенди.

Тобешино ахырында наркоманияга кыажуу акцияны хазырлаганын, алагы тире кыатышканын саугулауу болганды. Жууалы министрстволаны, ведомстволаны жамауат организацияны, жаш телю кымылдаулары келечилери КМР-де МБД-ны Саулы грамотасына тийишли болгандыла.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

Жай лагер

Солуу кюнле, бири башхасына ушамай, заууктуу эдиле

Хасанияны Фрийланы Рамазанын атын журюктон 16-чы номерли мектепде «Кюнчюк» жай солуу лагер ай чаклы бири ишленгенди. Алай бир заманын ичинде ары башланган классыдан 56 кызчык бла жашчык журюгенди. Аланы аламысы көп сабилы юйорледен эдиле.

Лагерде солугуланга усталла Шауаланы Заинаев, Созайлы Фазима, Улбашланы Азиза, Уяланы Назия, Темукчуланы Света, класстан тышында аны бардырган Забакылы Венера, физкультурадан юйреткен Кочмечеланы Мугалин, Сабийлени башча жумушларын толтурган Кочмечеланы Света кез-кыулак болганыла тургандыла. Ала бла тюрлю-тюрлю оюнла, викторина, конкурсу, спорт эришуге кырагандыла, жоюучулугагы элгенди.

Тюрлю-тюрлю жолуу ырызылгандыла. Школчула төрт кыау-

сини энчи харкюнчюк планы болганды. Юйретуучюле бир кюн этгенлерин экинчи кюн кыаттарына оюнчю, тынгыла план жарашдырган эдик, – дегендик лагерни таматасы Улбашланы Жамияла. Тюрлю-тюрлю жолуу ырызылгандыла. Тамбала дагында «Эмда уа уруш башланган эди»

ранлары, элде жашаган сейрик кыадарлары болганы адала бла тобешиу, аланы халпарына тынгылапандыла.

Жолда журюкюно кыоркууусузлугу юсонден дерселге бютюн бек бюсореелерин сабиле бирча ырызылгандыла. Алагы кыонакыга уа автономияла келгенди. Ала жашчыкыны бла кызычкыны араларында тюрлю-тюрлю конкурсу кырагандыла, кыоркууусуз журюкюно жоруктарына да юйретгенди. Соруулагы тюз жууала берилгени уа саулукчандыла, суратка тошюргенди.

От өчюлтюучюле бла тобешиу да сейр болганды. Экология саклаула да сабиле суюк кыатышкандыла. Элде спортуну бокс тюрлюсю бла корешкен, аттары айтылган жашла уа мастер-класса берилгенди. Артисте «Кракнутые сакилу», «Холодные сердечки» деген жомаканын көргюзгенди. Шахар советни ветеранларыны хорду да жоклаганды школчуланы. Ала концерт да берилгенди.

Мында солуу кезиу кууучулгы халда, улуу байрам бла башланган кыауди. Бошылганы а тюрлю-тюрлю конкурсула бла этгенди. «Лагерни бек ариу кызы», «Эм ариу

дугеи ахшы төрелери да тохташкандыла. Анда солугуналы юйлерине кете туруп, «Хар заманда да кюн тийгенли турсуни», «Жайда да кюлейик, кыуанайыкы» деген жырлары айтадыла, гачпиле бла, тюрлю-тюрлю оюнла да кыурайдыла. Юйлерине ашырыдан алгы уа хар сабиле да сауыга этилди: тюрлюсю карандыла альбом, солугуны кезуилерине алынган суратла бла дискте, татлы ашарыкыла, кетте, дипломла да.

Бизни хар башламчылыгыбызга да ата-анала уллу себептик этгенди да, алагы жорек ыразылыгыны билдирме. Андан сора да, усталла, аш этуучюле да сабилелери не кчадар иги болур ючюн кыюлдан келгени амагыларын чертип айтырга союме. Лагер ишин бошганды. Насып ала, бир тюрлю чурмуусу. Арууган, кесин ачкыган, бир зат бла кыйналган болмаганды, – дейди Улбашланы Жамияла.

ХОЛАПАНЫ Марзия. Суратланы автор алганды.

Байлампык

Президентге соруула ашыргандыла

Белгилисича, тамбла Россеини Президентини Владимир Путинни тюзюней афри болукуду. Анда кырал башчы инсанларыбызны сорууларына жууапла берликди. Тереле болуучусуна, соруулары бла жарысулары юсперинден алганды айтп бидирмеге он барды.

Тюзюней эфирге кесини видео-обращенисын «Балкария» регионла аралы жамауат организацияны ашырганды. Видеоу бююноллокде интернетде да керюп он барды. Жамауат организацияны таматасы Кытайланы Исмайыл кырал башчыдан эсин миллетни бир-бир жарысуларына бурды. – Биз жаланда регионда Россеини

законлары ишлеселе сюебиз, нек дегенде Россеиде жашайбыз эм хар субъектде да законлага бирча табынса керекди, – деп чертеди Кытайла улу.

Организациядан бидиргенлерине көре, видеообращени тюзюней эфирге алгандыла. ТАЛПАКСАНЛАНЫ Аминат.

ЮБИЛЕЙ

Тин жууаплылык аны кыяныдады

Анатолий Аухтериде устазы юиорюнде тууганды. Кызгаштады чыккан «Колхозная жизнь» район газетде ол заманда Мечников Хадис ишленди. Ол кызгаштан «Шаудан» атлы поэзия кружокта жюриорюнди Анатолий Биринчи намулары да ол тогузунуку классда окугубанын, газетде басмаланганды. Ол кино кызгаштан аны бла бирге битену эгерле, эпилери да ишленди. Газетте инде колдон-кыпта берип жюриореткенди.

Кыяратыны намуку Анатолий Мукожев бу колде 65-жыллыгын белгиледи. Ол кертни суйген, чынты факмуга бийик бага берген, чыгармачылык ишинде да ол уз бла берган адамды.

кызын – Залинаны бла Лянаны. «Марина» деген китабы да ол арга атаганды. Поэти башка чыгармаларында да, ол аны оюондон айтмаса да ол суйген тиширмуну сызгаты жашайды, бирде жуук келип, бирде аркакта, туурда тохтат. «Мени бошмалмазык жырмы, мени бошмалмазык жарокумун» деп атаганды ол анга жоралгандан помасина.

Не терлик кюнде?

Жерни ийналдыра суйорю кюн, Жарык, жылы берге бийорюнде. Уруш оту жапчы, жерни топон Ала эсе ую, не терлик кюнде? Бийик учу, жырлайды кыяраты Аксакал кийренген тилеги. Биреу кыге кура куулат аны, Юрген каналы, не терлик санде? Жаз бошона ариу кууат салган Полле кы чакынданга колломде. Аланы бирле малтоп оозоло. Не терлик оч чык жуугон полледде? Тенг жашкыла, чобаша, кууула, Ойнойды, жылымай тийреден. Жарашалмай эселе улуула, Айтгысыз, не терлик суйорюнде?

Аксыакталарыбыз

Аксакал кийренген тилеги, Эспирек, жиптерке да болмоз, Чакыры суйт тууралга кыралом, Чокс жырла дуинсатан болсом. Халкыбызны тарыхы ол кыратыны Ан аны жанын кыяратыны, Кууучу, бушуу да, туурду да – атлыны Жолу бийик, эспирек кыялды.

Кылай аз зат керектин бизге

Тобенде эки бир куюу тенг, Кыя согмрдада коллобоз,

Муррадин аваригга тошюн

Муррадин аваригга тошюн, алгы сынпы, болницада жаткы. Аны палатада негери Муррадин да жюриорен операция этиди, анди иги айланп барарды. Аны ундуругу палатада терезе алдындады. Муррадин а кирген жерде, эшик артында жатады, терезеден кенде. Бу болуп арда сатынганда, ошону жюриорен кыс кынайды.

Кергеним-эштгеним

Кеч кыалды!..

Энди халкыгыз торленген иш этсе, ундурукчыгызын башында врачны чакырган чыгармачы басасы, биз мычымый жетердик. Тынч келчи кыягысыз, деп палатадан кыкыдыла. Бу саусуланы халлары ити бола барганын хыйсабындан ала артык тынгысы тойлождо. Танг алгасында Муррадин бир кырындагына тауула учу, кыкычуру, башындагы жукуюсуна хурулдаса да деп, ол негерине врачны буруп кыарды. Ол а врачны чакыруучу копкага жетпей, кыармай тура эди. Айгай да, Муррадин кесини копкасы боз врачны чакырып кыалды, алай аны этмедди. Кеси кесине: «Елген а этмеси, алай кыяналас, аны речикды палатага салпырла, мени а терезе аллына, аны ундуругуна кечерим» – деген ойм болгонун кыалды. Муррадин эртенликте об-жода келгенденде, Муррадин, эсин таштап, солугун куючдан ала тура эди. Мычымый аны ревикимди палатада врач кыалды. Ундуругу бош болду. Врач кыйтып келгенде, Муррадинге тырманыракт эти селвешди: «Сен конушуну халын анылапмаганымыса? Ол кесини копкасына жеталмаганды жюриорти тутуп

көтүрүп, аны «Ошакмахо» журналга тамата эткенди. Бюгон Анатолий Мукожев белгилу кыяратыны намукуду. Аны «От жагза», «Узак шахар», «Эки дуния», «Башхаладан кыалган хазна», «Марина», «Эпоха» деген аны башка намуу жыйымдыктарлы чыккыганды. Ол не торлю поэзия жанры да устазды, аны чыгармачылык кенгитинде фило-софия, инсан, табыг гаткы суратлау, соймеклик назмула

Анатолий МУКОЖЕВ

Жол кыскартыра, чам да эте, Жыр да ойго, бара эдик биз. Мешинабыз чыккалды тыны, Чаркы ташында да чурунго. Кыярык, секирип кыюуку! Жыры акыры ушомды жырла...

Суйогениме ушаган

Шокары орамандыра сени Кереме: ушайса сойогениме. Анычанды отломгон, колтегени, Анча, хичуунуса келюме.

Бал белги чачы да тобанын

Жетедик, сойогеним чочылдай. Жукуюсу, кууачан бересе манга, Кыярмагына жюриорти кыло.

Бюгон да сен, жаным боз оюлу

Учун бир кыс канталмай кеттин: Сени кырсен, жоручуу бетим, Аллахы коюно тийгенга кейден.

Кетме бизин шахардан! Тенгизде

Ан жанын кыяратыны Боржондой, Барып тур сен, кырамандыра, Ноксышлы жыйргынг алгаргондай.

Жукуу келмей, чар кечтеге кыарай

Бир кыялдан тин жуууунан керген Кууанды. Сени бла алай Словне бетден-бетте тобгор.

Ачы кыз жумай кыларини,

Насып да сенден буюмай тошго, Кетмез кууачан орамалы келюме, Мени сойгон кызыма ушаган!

да бардына. Болсада поэти фахму бийигин а соймеклик лирика жанрда жазылган чыгармалары ачандыла.

Кеси сойогеним, кеси кыял-матен не хазна керип болганына, толу жазар сезимле-носперинден дейди. Кертти болуп. Аллай суратлаумага жашуа уста эткенди Анатолийни – ол жюриорте бла сайлаган жашуа негери Марина, насып, анычанды не болганын иги да анылапгыны, замансыз ауушуп, ол кеси бедюргенди эки төрөлдди.

Кери сөлүзюдо Анатолий, ол а бирде жиптикте теги болуп чыккан шарты. Кеп торлю болумула тошгенди бизни телюбюзю жазычулары, кырал идеология торленгенди, басма сүз да, маданият, санат да суратлау. Бир-бир жашуучулардын факультары кылын болмаса да, кырал куруткучулага кыбау этип, кесерине жылы жерле излеген, тийишли болмаган махтаула алган заманлы да кергенди.

Анатолий Мукожев алпалайдан болмаганына кеп шарт барды. «Поэзия бюгон бюгондо бек керекди адамла-ла», – деп ол заманда да кыялманды жазганды. Жазганды, саксаган узак кетип да кыялмай, бюморлок затланы юсперинден. Алай а аны намулары тынчлыкында деп айт-талмайса – ала ата журтту кыайгыларын, адам улуну жарокуларын бла кыуачанларын этпедди.

Бюгон «ак оюулула», «нек жазганы» деген фактулага алданганга бардына. Ол, чурула тыя эсе, жазмасыз тынчды. Анатолий а жер юсперне кесини жууучу, аз хайыр келтirse эсе да, намуу-чулукта кереди, жазмай да туралык тойлождо. Тин жууу-ушлык аны кыянындады.

Кыялы кырандыштык, ала анзын турган кино бла алгышай, амуучу, аз да, ариу да ёмор текей, газет окулучуларыбыз аны Мокьяланы Магомат ана тилижге кёбюргөн намулары бла шагырай этерге сюебиз.

МУСУКАЛАНЫ Сакитат.

сабийчикленди да?.. - Да сора Муррадин манга нек сураттай эди аланы барын да? - Ол сени жюриортеги жаме-сара эди алай бла, жараларыгы ачыганын унуттура эди, санга жюриорте ауруп, Ол айтканда бола, бир зат да кералык тойлоу эди, нек деген Муррадин тынчы сокурду, деп жашуучулар сыйдады инкарты да кыюушол. Кеси алай кыянылай тургандай да, ол сени ачыганын тынч чакыргына жюриортеги. Ол кече а врачны чакырып кыялмай жетпей, аны ангадан Аллах сакласын.

- Аяллах, кёр мени акылысызлыктымы. Негерим, кеси алай кыянылай тургандай да, мени жапсарыга юорсаткан. Мен а врачнгарына чакырып кыялмай, аны халап жюриорте, ариу ниетине сейирингеним билдирмей кыялмай», деп шарт айтды. Тоз ол кыялына врач палатага кирди да, Муррадини өлгөн билдирди.

- Ол кече саусуз, копкасын табып, бизни чакырып са са эди, аны жанын сакыларга ол бар эди. Алай не мекет... деп жашуучулар сыйдады. Мен саусуланы кеп кергеним, алай аны таза ниетли, халап жюриорте, тейюмлю да инсанга тобемегеним. Жанант чырагы болсун! – деп ол мукулдарын сыйлай, палатада чыгып кетти.

Кече ортасында уа Муррадин палатасындан келген копканы ачы тауушу врачны эптендирди. Ол чабып палатага киргенде, Муррадини: «Кеч кыалды! Кеч кыалды! Кеч кыалды!» деп жайып турганын кёрдү. Врач а, акылында адам, кесин тыямай ахтыгандан кышин эттенин толу алганын.

ТЕМУКУЛАНЫ Ади.

Огары Малкыр.

- Тамата, кыялайды оюмузга, кювиден дарман салып керемди өтөсө керек тойломодо? Аны зор-кюч бла бир инсанга да этдирмеликтерин айткандыла, хар ким кесини акылына кер этерге эркинди. Сиз не деп турасыз?

Ушакъ

«Бусагъатта, халккыны кючю сыналгъан кезицуде, бир бирибизге сакъ болайыкъ»

Малкыр халккыне бек фахмулу, белгилу, эзкий суратчыларынды бири Закишыланы Ибрагимге 80 жыл толганды. Аны солгу конлери, отпуску болмайды: Исходан Кыясын Кызу атлы мастерскоюнда эртен жеткенди ингир төртте дери ишиди. «Аллах факму берсе, айылды кесини аягын, колундан келгенин этерге борчлус», – дейди ол. Бюгонню ушакъгыбыз шендо барыбызды да арсарлы этип тургун соруудан башшанганды.

- Мен дарман салдырганна нек? Арт эки жылны ичинде, кювиде дери иги замандада, сурат излей бир инсан да келмегенди манга. Менича ишлерине чурум тошгенде келюме. Не да этип, бирде тунганы хорларга керекчи. Октябрьде, Аллах айтса, Суратлау искусстволаны музейинде керимочон болукуду. Кювид болум о салгъа бурулмаса.

- Мени акылымыа керге, бусагъатта хар адам бетине, адамыгыныа керге саллыкчы дарман. Бир бирибиз ючюн жууалык болурга керекчи. Бусагъатта жамуатны кючю сыналгъан кезицуде, бир-бир жашуучулар, ариу-н хорларкыбыз. Керекчи халарланы жайгаланга бек сейир этеме.

- Жарсыгъа, эслерин жыйнып, кесерин кыюлга айтканды, бирде эленин бийик дарман салгана алыкка кеп тойлождо. - Энци жууалык тынч иш тойлождо. Мени атамы, жанетги болсун, урушну кезицуде факультары кылын болмаса да, кырал куруткучулага кыбау этип, кесерине жылы жерле излеген, тийишли болмаган махтаула алган заманлы да кергенди.

Анатолий Мукожев алпалайдан болмаганына кеп шарт барды. «Поэзия бюгон бюгондо бек керекди адамла-ла», – деп ол заманда да кыялманды жазганды. Жазганды, саксаган узак кетип да кыялмай, бюморлок затланы юсперинден. Алай а аны намулары тынчлыкында деп айт-талмайса – ала ата журтту кыайгыларын, адам улуну жарокуларын бла кыуачанларын этпедди.

Бюгон «ак оюулула», «нек жазганы» деген фактулага алданганга бардына. Ол, чурула тыя эсе, жазмасыз тынчды. Анатолий а жер юсперне кесини жууучу, аз хайыр келтirse эсе да, намуу-чулукта кереди, жазмай да туралык тойлождо. Тин жууу-ушлык аны кыянындады.

ЖЫР ХАЗНАБЫЗ

Кыуанчлада – ийнарла, суйген жюриореклеге – келечиле, бушууда уа – жол негерле

Халккыбыз, жамасы, басмасы болгуну да, кыуанчлы, бушуу конлери да жырлардына, таурухларында, башка чыгармаларында да сураттай, жырлары миллеттиги жашаууну бла таркынысы шакгылары эти келгенди. Сёзюно усталарын да, баям, халккы бютон да ма аны ючюн сыйлы керген болур.

Бизни миллетти фольклоруна кыара-сант, терьерек тинтенг, малкырлыла ала бла кыарамайлыла жырларын артыкыда

бек багалагъанчыла тошкюнес. Анга да сейир этерча тойлождо. Жырла ёмюрден бери да битиу кыянылайкы-ланы халккы бла бирге кетюрюп келгенди: аналаны кыуанчлы бешик жырлары, суйген жюриореклени келечилери, бушууда уа жол негер бола.

Бюгон биз, газет окуучуларыбызны халккыбызны кыуаму жырлары бла шагырай этер мурадта, «Жыр хазнабыз» деген рубриканы ачавыз, аны да соймеклик жырлардан баштайбыз.

Анам суйгенден тыймайды

Башымы солмап жатуучу, ой-ой, Буунууда айткан согакта. Мени уа суйгеним минип келеди Жулдуз кышалары тор атка.

Ала бек битиниле, ёсоомле, Тилеген жашла тейюмлю.

Ююбюз оллында да башхала, ой-ой, Ала бек битиниле, ёсоомле, Тилеген жашла тейюмлю.

Ююбюз артында ол эки терек, Алачы аралары кюл болсун, Ак, сен халтан атыла-аныла, Мени кёкорюгим жол болсун.

Колумдары жоюлоп, ой-ой, Аны тобуо – комош, башы – таш.

Биз башыбызны кыюлай жюриорекюбюз, Суйгеним – собий, кесим – жаш.

Колумдары кюл жуулук, ой-ой,

Термилу

Кёкорюгими ачып тилеиме Мен кёкде жатсам жууунга, Этер мадарым болмоюн жолуна, Жыяп барлыккыма Дауумга.

Мен сени кырап керючюк, чачым, Тауда эшитичем отынга.

Эки тамтант эрге боргычым, Саклап турлукка кытыгын.

Ол юсюндеги лаудан жырлары, Жылтыройд оюу аласы, Кесиб келирге сёз берген эди, Койбай деп бермедей анасы.

Ол башыбызда жарык жуудула, Ала да бизден батпыла, Кеси таурухлагъа кырауучу болма,

Башыгын сууга атарла.

зальны таматасы, урушка кыатышкан майорга элген эди. Ол атамы халагына тынгылап, фронтчу фронтчунуа анылагыла эди. Жолда атама бир адам да илимезча кыагы жазып бергенди. Энци жууалылык деп анга айтадыла. Харкюнлюк

кёп затны аныларга, те-ренйрек сезерге да болушанды. Сёз ючюн, Ата журтубузну чокюз багылыгын. Биз аны таз этерге болуугубуз сизбизге окыуна келмей эди. Жерис, ююсоз кыгалган бек ауур сыуа эди.

Бюгонлюкде уа жери-сыймаларыны юсюндөн айтсагыз эди.

Мени кууат, намаас, на-сып болган замандагы бюморлок бюморлокма, аламы кёзюм бла кергеним. Ариу, эсли адамларыбызны нор сыйфатларын суратлада ёмюрлук этип – борчумду.

Черек районну башчысы Темиржарлы Махти болгандыа кёчючюлөк берге аталган серияны жаз деп тилегениди. Этген эдим жыйрма бла эки сурат. Бусагъатта аламы бир адам да кермеди, Темиржан улуу кетгенден сора музей да кыралмай кыалды. Дагында Нарт эпоха жораланган отуз юч ишим барды. Алай бизни республикада музейле жокудула. Эл-бурс, Черек ауулгадыа суратлау искусство жалап ады музейлеге бек сюйюп барлык эдиле, алай аламы кыургага келгенден бай адамла алыкча керюмлейди.

Бюгонлюкде бир-бир суратчыла чыгармачылык ишлеринде компьютер технология бла жайрыландыла. Сиз аны дурус керемисиз?

- Угай. Мени акылымыа керге, музыка, поэзия суратлау искусство жалап ады адамны фахмусу кыурагъан затладыла, аламы машина эталык тойлождо. Тышы намузга ушар компьютер жазган намузу, аламы жанын тыгъауу болуук тойлождо. Адамны кёзюн, кыармын, аны кыюларын, бармак сызимиин жер башында бир зат да алышдыралык тойлождо.

Машинада не бек аны салса да, не кыялын жуушланы этседе да, толусундай адам этгени уа эталык тойлождо. Сурат иштенде инсан кыянында минг жылгадыа жыйгъан затланы дунинга а баям этеди. Хау, машинала болушуркыдула жашуа этерге, алай искусство фахмула адамланы кыюларынды кааллыкчыды.

Ибрагим, сиз тауулаула, бирде аламы аны адамсы шендо кыара-чылыла бек бир байрак этийк деген халпарла жюриорюле.

- Байрак магъаналы ишди. Ким сойсе да, аны эдиле, анди уа болсун жалпы. Байрак уа ёмор жерамайды. Мен кырагъан байрак сёзюде кыябыл этилген эди. Аны хазырай туруп, кеп зат окугубаныма, тинтенге. Ол алай тынч иш тойлождо.

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

кыадарларыны юсюндөн айтсагыз эди.

Мени кууат, намаас, на-сып болган замандагы бюморлок бюморлокма, аламы кёзюм бла кергеним. Ариу, эсли адамларыбызны нор сыйфатларын суратлада ёмюрлук этип – борчумду.

Черек районну башчысы Темиржарлы Махти болгандыа кёчючюлөк берге аталган серияны жаз деп тилегениди. Этген эдим жыйрма бла эки сурат. Бусагъатта аламы бир адам да кермеди, Темиржан улуу кетгенден сора музей да кыралмай кыалды. Дагында Нарт эпоха жораланган отуз юч ишим барды. Алай бизни республикада музейле жокудула. Эл-бурс, Черек ауулгадыа суратлау искусство жалап ады музейлеге бек сюйюп барлык эдиле, алай аламы кыургага келгенден бай адамла алыкча керюмлейди.

Бюгонлюкде бир-бир суратчыла чыгармачылык ишлеринде компьютер технология бла жайрыландыла. Сиз аны дурус керемисиз?

- Угай. Мени акылымыа керге, музыка, поэзия суратлау искусство жалап ады адамны фахмусу кыурагъан затладыла, аламы машина эталык тойлождо. Тышы намузга ушар компьютер жазган намузу, аламы жанын тыгъауу болуук тойлождо. Адамны кёзюн, кыармын, аны кыюларын, бармак сызимиин жер башында бир зат да алышдыралык тойлождо.

Машинада не бек аны салса да, не кыялын жуушланы этседе да, толусундай адам этгени уа эталык тойлождо. Сурат иштенде инсан кыянында минг жылгадыа жыйгъан затланы дунинга а баям этеди. Хау, машинала болушуркыдула жашуа этерге, алай искусство фахмула адамланы кыюларынды кааллыкчыды.

Ибрагим, сиз тауулаула, бирде аламы аны адамсы шендо кыара-чылыла бек бир байрак этийк деген халпарла жюриорюле.

- Байрак магъаналы ишди. Ким сойсе да, аны эдиле, анди уа болсун жалпы. Байрак уа ёмор жерамайды. Мен кырагъан байрак сёзюде кыябыл этилген эди. Аны хазырай туруп, кеп зат окугубаныма, тинтенге. Ол алай тынч иш тойлождо.

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

кыадарларыны юсюндөн айтсагыз эди.

Мени кууат, намаас, на-сып болган замандагы бюморлок бюморлокма, аламы кёзюм бла кергеним. Ариу, эсли адамларыбызны нор сыйфатларын суратлада ёмюрлук этип – борчумду.

Черек районну башчысы Темиржарлы Махти болгандыа кёчючюлөк берге аталган серияны жаз деп тилегениди. Этген эдим жыйрма бла эки сурат. Бусагъатта аламы бир адам да кермеди, Темиржан улуу кетгенден сора музей да кыралмай кыалды. Дагында Нарт эпоха жораланган отуз юч ишим барды. Алай бизни республикада музейле жокудула. Эл-бурс, Черек ауулгадыа суратлау искусство жалап ады музейлеге бек сюйюп барлык эдиле, алай аламы кыургага келгенден бай адамла алыкча керюмлейди.

Бюгонлюкде бир-бир суратчыла чыгармачылык ишлеринде компьютер технология бла жайрыландыла. Сиз аны дурус керемисиз?

- Угай. Мени акылымыа керге, музыка, поэзия суратлау искусство жалап ады адамны фахмусу кыурагъан затладыла, аламы машина эталык тойлождо. Тышы намузга ушар компьютер жазган намузу, аламы жанын тыгъауу болуук тойлождо. Адамны кёзюн, кыармын, аны кыюларын, бармак сызимиин жер башында бир зат да алышдыралык тойлождо.

Машинада не бек аны салса да, не кыялын жуушланы этседе да, толусундай адам этгени уа эталык тойлождо. Сурат иштенде инсан кыянында минг жылгадыа жыйгъан затланы дунинга а баям этеди. Хау, машинала болушуркыдула жашуа этерге, алай искусство фахмула адамланы кыюларынды кааллыкчыды.

Ибрагим, сиз тауулаула, бирде аламы аны адамсы шендо кыара-чылыла бек бир байрак этийк деген халпарла жюриорюле.

- Байрак магъаналы ишди. Ким сойсе да, аны эдиле, анди уа болсун жалпы. Байрак уа ёмор жерамайды. Мен кырагъан байрак сёзюде кыябыл этилген эди. Аны хазырай туруп, кеп зат окугубаныма, тинтенге. Ол алай тынч иш тойлождо.

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

кыадарларыны юсюндөн айтсагыз эди.

Эскі сурат

Жылыуу жылма

Бу сурат 1962 жылда Бабугенте школ стадион кытында алынганда. Сабийлени араларында ободан тиштуру аламы устазлары Османлы Магомети (Темирбашны) кызы Мариямды. Сабийле уа ол окуткан жашчыкыла бла кызыкчыладыла.

Мариям Бабугентин орта школда кел жылкыны тиче классланы устазы эди. 2014 жылда дуниядан кеткенди, жаннетили болсун. Бу сабийчикле уа энци ободанла болгондыла. Суратда кеслерин томысала, кзууанчылра.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

Сынаула

Тынгылы хазырланганла жетишимле кергюзтгендиле

Бу кунледе МЧС-ни регионда Баш управленианыны бла беломлерини ишилчилери физкультура жаны бла хазырлыкларын тинтирча контроль сынаула бардырылгандыла.

Бу жол алагы ведомствону отланы еолкютеге эм авария-кутхаруу операциялагы кышымлаге эм келечилери кытышкандыла. Ала нормативлени

жыл санларына кере бергендиле: челночный эм 1000 метрге чабуыда, перекладинада ерге тартылууда. Сынаулагы тынгылы хазырланганла ахшы эселге кергюзтгендиле, деп билдирдиле министерствону пресс-службасында.

ХАБИБУЛЛАХЛАНЫ Зульфийа.

КЪБАРАУ

Жаш полициячылагы – насийхат сёзле, таматалагы – ыспас, бюсюреу

Кышатауун маданият ююно алында майданда Черек районда ОМВД-ны эмда Ведомстводан тышында кылаурунла белюмюно нарядларын кыраулары болгандыла.

Анг ОМВД да жамаут советни башчысы Уналаны Виктор, Черек районну администрациясыны башчысыны право нызамны саклачу органдыла эм жамауту организациала бла байланыкыла жаны бла орунбасары Улбашланы Сахадан эм башкала кытышкандыла.

Белюмюно подразделениларыны оюучулары полициячыларыны тыш сыратларын, формаларыны болуун, документтерин тингендиле.

Уналаны Виктор право нызамны саклачу органы берген антларын кертчи болууга, инсанланы законду сейирлерин кырууларга чакырганды. Улбашланы Сахадан а полициячылагы жамаут кыркыууоруклуку жалчытыуда борчуларны бийик даражада толтурганлары ючюн ырызлыгынын айтканды.

ОМВД-ны башчысыны орунбасары полицияны подполковник Аслан Озермегов а Уналаны Викторну 80-жыллыгы бла алгышпап, анга ыспас псымо бергенди. Ол аксыкалгыла саулык, узак емкор тежегенди эмда полициячыларыны жаш тлюксон патриот ниезде юктейде кыыйны улуу болганын чертгенди.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырагында.

Хыйлачылык

Банк картадан иги кесек ахча урлагандыла

Быйыл 21 июнда Черек районда ОМВД-га 33-жыллык аугиерчи тарыгып келгенди. Ол билдиргенча, аны алдап, банк картасында 96 минг сомун урлагандыла.

Полициячыла тохтадырганларыча, ол Интернетте сотовой телефон сатылганыны юсюндөн

ден окуганды. Аны багысы 32 минг сом эди. Билдируону иесине селешип, аны сатып алыргы союйгени айтканды эмда ахчаны ийгенди. Алай сатычу ахча жетмегенди деп алдап, энтта бир нечя кер жиберткенди. Бир кесектен а ол жууап бермей токтаганды эмда телефонун сатканыны юсюндөн бидируону да кетергенди.

Бу шартла бла байламлы уголовный иш ачылганды.

Республиканы хурметли жамауаты! Право нызамны саклачула Интернетте сатыу-алуу этген кезиуде сак болууга чакырадыла. Товар рынок багандан учуз эсе, ишекти болуугузу. Жыйлачыла былай аманлы жайырланыгыга ёчюле. Интернетте жук сатып алганды, аны ючюн ахчаны алгандан төлөөсиз, аны артка кыйтаралмазлыгыгызын унутмагызу. Ахчаны төлөрдөн алгы уа, токенини юсюндөн шартланы тинтигы.

ТОКЫЛАНЫ Фатима хазырагында.

УЧРЕДИТЕЛЬЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВО

Шеф-редактор
ТЕКУЛАНЫ Хауа

РЕДАКЦИЈЕТИ:
ЖАНУУРАЛАНЫ Нажабат (баш редактору орунбасары),
ТОКЫЛАНЫ Борис (жууалы секретары),
МУСУКАЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
ПРАМЛАНЫ Зуура,
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЫ:
Редактору примыны - 42-63-01.
Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-84-82.
Жууалы секретары - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62, Корректоры - 42-63-52.

РЕДАКЦИЈАНЫ БЕЛОМЛЕРИ:
Нюитика эм право - 42-24-02, 42-67-68.
Экономика - 42-66-73.
Култура - 42-66-76.
Социал ишче - 42-75-82, 40-59-18.
Курортла, туризм эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окуучулар бла байланыкыла хозоркету эм жазыкыла - 42-37-94.
Энци корреспондент - 42-68-72.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кызгаты жорюгемейди.
Кыл жазмакыла россияны этилмейди эм ала артка кыйтарылмадыла.

Газетте басмаган материалла айтылганы оюмла рещаланы оюму бла кесимеке болуужула. Алада айтканын хар зат юросей Россия Федерацияны Басмаы юсюндөн законду тиниуилеке материалланы авторлары кесери жууула.

Редакция авторлардан 400 газет тизгенди (машинала бла жазылган 5-6 бет) кешпо алмады.

Газет Басмаы эм азаматы информацияны эркинликтерин кыруулауу жаны бла Къабарты-Малкыар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрде регистраци этилгенди.

Регистрация номер - ПН № ТУ 07-00118, Индекс - П 5893

Газетти басмагыла "КъМР-Мелла" ГКУ-ну компьютер службаы хазыр этгенди.

Газет "Известие" "Юканы регион" ООУ-ну типографиясына басмагангады.
Старополь край, Кесетузи ул., Инноваций орам, 5а

Газеттин малярны тапшыруу ючюн КъМР-ни почта сымыны федеральный Управленисы жууулады.
Телефон: 76-01-21

Газеттин роиниуагы сатыу ючюн КъМР-ни "Роспечать" акционер общество жууулады.
Телефон: 42-69-34

Газет айкалыгы юч кере чыгыды - геюрге, орта, шабат кюнде.

Номерге графике керу 19.00 сагытка кыл салындаы.
20.00 сагытка кыл салындаы

ГАЗЕТТИНОМЕРИНИ ЧЫГАРГАНЫЛА:
Кучукланы Сафият, Кетечиланы Зульфийа - жууулы секретары орунбасарлары;
Зезаланы Лидя (1,2-чи бетле), Гелыяны Валентина (3,4-чу бетле) - корректорла.

Тиражы 1236 экз. Заказ № 1399
Багысы 10 сомду.

РЕДАКЦИЈАНЫ ЭМ ИУАТЫЛАНЫ АДРЕСИ:

36000, Нальчик шахар,
Ленин аты проспекти, 5
электрон почта:
elbor_50@mail.ru

Фестиваль

Майдалла бла кыайтхандыла

Краснодар крайны Витязево посёлкасында Аскер искусстволаны «Содружество» битеуорсей фестивалы өтгенди. Анга Къабарты-Малкыарны келечилери да кыатышкандыла.

Бу оюндада Черек районну «Бабугент» спорт клубуну жаш спортчулары жетишимли болгандыла. «Аскер кыол туюш» номинацида тренер Герийланы Хусейн элтин Сараккуланы Сафар, Герийланы Абдул-Керим эм Тогузаланы Таулан алчы жерлени ычкындырмагандыла. Абдул-Керим бла Таулан бу эришилде кеси ауурлукларында «алтында» кытышкандыла. Сараккуланы Сафар а фини сермеше хорлатып, ююмош майдалга тийишли болганды. Бабугентчи жашланы жетишимлери бла алгышалабыз.

КЪАСЫМЛАНЫ Аминат. СУРАТДА: Герийланы Абдул-Керим, Тогузаланы Таулан эм Сараккуланы Сафар.

Сый берилу

Айырмалылагы – сауыгала, махтау да

Нальчикде дзюдоу залында С.Х. Ниров аты спорт школну айырмалы болган дзюдоучулары бла тренерлерине кыуанчы халда багылы сауыгала бла ахча берилгенди. Бу ишти республиканы Спорт министерствосу, школну администрациясы эм спонсорла кырагандыла.

Алай бла Кантемир Кодзова кимоно, кыра бел бау бла ахча бергенди, Гайыланы Омар фирменный экипировка бла сауыаланганды. Ала экиси да Россияни юниор жыйымдык командасына киределе. Галим Маршев битеукурал эришилде алтын майдал кытычаны эм спорту устанына нормативни толтурганы ючюн кыра бел бау бла белгиленгенди. Ахча сауыгалагы тренерлер Дмитрий Исаев, Анзор Алхужов бла Эдуард Маршев тийишли болгандыла.

КУЛЪАЛАНЫ Зульфийа.

ХУРМЕТЛЕУ

Иш кёллюлюгюне, сынаууна, билимине да – бийик багы

КъМР-де ич ишле министрни орунбасарыны кыулугун толтурганы эм службаны майору **Максим Крауцов** РФ-ни МВД-сыны Ыспас кыагыты бла сауыаланганды. Ол ишти борчларын бет жарыкылы толтурганы ючюн белгиленгенди.

КъМР-де ич ишле министр полицияны генерал-майору **Василий Павлов** Максим Владимировичге профессионал билими, иш кёллюлюгю ючюн ырызлыгынын айтканды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Прокуратура

Жалган шартла ючюн улутха излегенди

Лескен районну прокуратурасы билим беруу учуренде айлукыны төлеу жаны бла закон кыалай толтурулганын тингенди. Ачык-ланганыча, районну билим беруу управленианы кядра жаны бла белюмюно алгынгыны башчысы КъМР-ни Жарыкваландыруу, илму эм жаш төлөө ишлери жаны бла министерствону буйрукларына кере жалган шартла жазырап, устаула аттестациядан өтгенлерин юсюндөн документе жазырагыранды. Алагы тингенди устаула квалификацияла берилгенди эмда айкалыкыла кышуулганды. Жалган шартланы хазырагыны ючюн а кыулукчу улутха излегенди.

Районну прокуратура тинтиуден сора ачык-ланган шартланы РФ-ни СК-сыны Урван районда белюмюне бергенди. Алагы керу РФ-ни УК-сыны 290-чи статьясыны 3-чу кесегине керу терслеу материалла ачарга оюу этилгенди. Районну кыулукчууу законсуу ишле этип, улутха алгыны ючюн терсленди.

Уголовный иштин тинтуу контрольга алынганды.

Энци сакланган табийгат жер федерал иеликке кыайтарылганды

КъМР-ни прокуратурасы гара суула чыккыган жер (Светловодское месторождение) иеликке берилген кезиуде законла кыалай сакланганларын тингенди. Аны кезиуде «Ростра-Кавказ-Трейдинг» общество федерал иеликке болган энчи сакланган табийгат жерге, законланы бузуп, иеликни тохтадырганыны ачыкыландыла. Былай жерлеге приватизация этерге жарамганыны айтырды.

Надзор ведомство бузуклукуну юсюндөн КъМР-ни Арбитраж судонде дау бергенди. Суд, материалланы сюзюп, Зольск районну муниципал ырыкысы эм жер бла байламлы халланы управленианы бла «Ростра-КавказТрейдинг» обществоу араларында сатыу-алуу келишимин терге санаганды. Аппеляция суд оюнуу тюрленгенди. Алай бла жер федерал иеликке кыайтарылганды.

СЛЕДСТВИЕ УПРАВЛЕНИЕ

Мурдар табилмай кылмаганды

Мындан 18 жыл алгы мурдарлык этип, право нызамны саклачулардан кыачып кыулуган ар кишиге ачылган уголовный иштин РФ-ни Следствие комитетини Нальчикде следствие белюмюно кыулукчулары жангидан тинтип башлагандыла.

2002 жылда 6 апрельде Нальчикде фатарлардан биринде танышла аркакы иче болгандыла. Бир кезиуде туюш башлагандыла. Алай ар кишиле нёрлеринден бирин бичак бла бир нечя керу ургандыла. Ызы бла жараланы терек бахачыланы «Ланды» бригиюне этип, анда да аны бир нечя керу бичак бла ургандыла. Ол алган жараландан алайда ауушканды. 2002 жылда июнда суд терсленгенден бирине ююндөн тышына чыгаргыла жарамганыны юсюндөн оюу чыгарганды. Алай ол, Россияден тышына кетип, следствие органдан бужыганды.

Следствие управление алгын жылда этилген аманлыкканы тинтуу жумушланы кечклеринде ич ишле органдыла терсленгенни кыайда болганыны ачыкылау иштин тирлирге деп эсертти

РЕЙД

Бузуклары бла жолгы чыгаргандылары ючюн – оюучулары жууапха

Тёрт кюнню ичинде бардырылган «Технеисправность» рейдин кезиуде кырал автоинспекторла мингдан аслам бузуклукуну ачыкылагандыла.

Энци рейд жетил, ауур жоюле тапшырган, пассажир транспортода техника бузуклукуланы ачыкылауга буулганды. Кемчиликлери болган машинала уа жолда жорюуге кыркыуу салганлары баямды.

Алай бла инспекторла 1325 администрация бузуклукуну ачыкылагандыла. Ол санда техника жаны бла кемчиликлери болган машинала да тохтагыгандыла: миллардын кыраардык этгенле, таушлары мардадан оздурганла да.

Эсенге салгыу белюмге 6 материал жиберилгенди, алагы керу машиналары кырал эселден катериге болуужула. Жууалы кыулукчулары транспортту жауарсулай рейске чыгарга эркин этгенлери ючюн Администрация бузуклукуланы кодексини 12.31-чи статьясыны 1-чи кесегине керу материалла хазырлангандыла.

АБДУЛЛАХЛАНЫ Фатима.